

cleveref-icelandic — Íslensk beyging í krossvísunum v0.1

Sindri Smáráson

1. apríl 2026

Útdráttur

Pakkinn `cleveref-icelandic` bætir við íslenskri beygingu í krossvísunum sem notaðar eru með `cleveref`. Með honum er hægt að vísa í myndir, tölur, jöfnur og kafla í öllum föllum: nefnifalli, þolfalli, þágufalli og eignarfalli, bæði í eintölu og fleirtölu, með sjálfvirkri tengingu á helstu forsetningar.

Efnisyfirlit

1	Inngangur	2
2	Kröfur og hleðsla	2
3	Aðalskipanir	2
3.1	<code>\icref</code>	2
3.2	<code>\Icref</code>	3
3.3	Fleirtala	3
4	Skilgreining á tilvísunarflokkum	3
4.1	<code>\DeclareIcrefType</code>	3
4.2	<code>\DeclareIcrefTypeCapital</code>	3
5	Forsetningartafla	4
5.1	<code>\DeclareIscrefPreposition</code>	4
5.2	Innbyggðar forsetningar	4
6	Innbyggðir tilvísunarflokkar	4
7	Heildardæmi	5
8	Þakkir	5

1 Inngangur

Pakkinn `cleveref` er nytsamlegur til krossvísana í LaTeX, en hann styður ekki íslensku og getur aðeins framleitt nefnifall. Í íslensku þarf að beygja heiti tilvísunar (s.d. mynd, tafla, jafna, kafli) í samræmi við setningafræðilegt samhengi. `cleveref-icelandic` leysir þetta vandamál með því að geyma beygingartöflur fyrir hvert tilvísunarflokkur og leyfa notandanum að tilgreina fall með einfaldri valkvæðri frástöðu.

2 Kröfur og hleðsla

`cleveref-icelandic` krefst eftirfarandi pakka, sem hlaðast sjálfkrafa:

- `hyperref`
- `cleveref`
- `xparse`

Pakkinn verður að hlaðast í réttri röð í formálanum:

```
\usepackage[hidelinks]{hyperref} % einnig colorlinks=true
\usepackage{cleveref}
\usepackage{cleveref-icelandic}
```

3 Aðalskipanir

3.1 `\icref`

```
\icref [<fall>]{<merki>}
```

Framleiðir beygt heiti tilvísunar ásamt númerinu, með tengingu á númerið. Valkvæða frumbreytan `<fall>` getur verið:

Inntak	Fall	Dæmi
(ekkert)	nefnifall	<code>\icref{fig:a}</code>
nom eða nf eða 0	nefnifall	<code>\icref[nom]{fig:a}</code>
acc eða þf eða 1	þolfall	<code>\icref[acc]{fig:a}</code>
dat eða þgf eða 2	þágufall	<code>\icref[dat]{fig:a}</code>
gen eða ef eða 3	eignarfall	<code>\icref[gen]{fig:a}</code>
forsetning	sjálfvirkt fall	<code>\icref[i]{fig:a}</code>

Pegar forsetning er gefin upp framleiðir skipunin forsetninguna sjálfa ásamt beygtri tilvísun:

```
\icref[i]{fig:a} % → í mynd 1
\icref[vegna]{fig:a} % → vegna myndar 1
\icref[um]{eq:a} % → um jöfnu (1)
```

3.2 \Icref

```
\Icref [<fall>]{<merki>}
```

Eins og \icref en með stórum staf. Notað í upphafi setningar.

```
\Icref{fig:a} % → Mynd 1  
\Icref[dat]{fig:a} % → Mynd 1
```

3.3 Fleirtala

Bæði \icref og \Icref meðhöndla fleirtölu sjálfkrafa þegar fleiri en ein vísun er tekin fram:

```
\icref{fig:a,fig:b} % → myndir 1 og 2  
\icref[dat]{fig:a,fig:b} % → myndum 1 og 2
```

Númeraraðir eru þjappaðar niður sjálfkrafa:

```
\icref{eq:a,eq:b,eq:c} % → jöfnur (1) til (3)
```

4 Skilgreining á tilvísunarflokkum

4.1 \DeclareIcrefType

```
\DeclareIcrefType{<flokkur>}  
{nef et}{pol et}{pag et}{eig et}  
{nef ft}{pol ft}{pag ft}{eig ft}
```

Skilgreinir beygingarformin fyrir tilvísunarflokk. <flokkur> er innra heiti cleveref — figure, table, equation, section o.s.frv.

```
\DeclareIcrefType{figure}  
{mynd}{mynd}{mynd}{myndar}  
{myndir}{myndir}{myndum}{mynda}
```

4.2 \DeclareIcrefTypeCapital

Eins og \DeclareIcrefType en skilgreinir form með stórum staf fyrir \Icref:

```
\DeclareIcrefTypeCapital{figure}  
{Mynd}{Mynd}{Mynd}{Myndar}  
{Myndir}{Myndir}{Myndum}{Mynda}
```

5 Forsetningartafla

5.1 `\DeclareIscrefPreposition`

Notendur geta bætt við eða breytt forsetningum:

```
\DeclareIscrefPreposition{<forsetning>}{<fall>}
```

Þar sem `<fall>` er `acc`, `dat` eða `gen`. Til dæmis, til að breyta fallvísun á yfir í þolfall úr þágufalli:

```
\DeclareIscrefPreposition{á}{acc}
```

5.2 Innbyggðar forsetningar

Eftirfarandi forsetningar eru innbyggðar í þakkann:

Fall	Forsetningar
Polfall	um, gegnum, kringum, umfram, umhverfis
Þágufall	frá, að, af, andspænis, ásamt, gagnvart, gegn, gegnt, handa, hjá, meðfram, nálægt, undan, úr, [á, í, fyrir, undir, yfir, við, með, eftir]*
Eignarfall	til, auk, austan, án, handan, innan, meðal, megin, milli, millum, neðan, norðan, ofan, sakir, sunnan, sökum, utan, vegna, vestan

* Þessar forsetningar geta stýrt þolfalli eða þágufalli eftir samhengi (hreyfing vs. kyrstöður). Í tæknilegum skjölum er þágufall sjálfgefið eftir bestu þekkingu höfundar.. Notendur geta breytt þessu með `\DeclareIscrefPreposition`.

6 Innbyggðir tilvísunarflokkar

Eftirfarandi flokkar eru innbyggðir með fullum beygingartöflum í eintölu:

Flokkur	Nf.	Þf.	Þgf.	Ef.
<code>figure</code>	mynd	mynd	mynd	myndar
<code>table</code>	tafla	töflu	töflu	töflu
<code>equation</code>	jafna	jöfnu	jöfnu	jöfnu
<code>section</code>	kaffi	kaffa	kaffa	kaffa

og í fleirtölu:

Flokkur	Nf.	Pf.	Þgf.	Ef.
figure	myndir	myndir	myndum	mynda
table	töflur	töflur	töflum	taflna
equation	jöfnur	jöfnur	jöfnum	jafna
section	kafnar	kafla	köflum	kafna

7 Heildardæmi

```
\documentclass{article}
\usepackage[icelandic]{babel}
\usepackage[hidelinks]{hyperref}
\usepackage{cleveref}
\usepackage{cleveref-icelandic}

\begin{document}

\begin{figure}
  \caption{Yfirlit}
  \label{fig:yfirlit}
\end{figure}

Niðurstöður eru sýndar í \icref{fig:yfirlit}.
Fjallað er um \icref[acc]{fig:yfirlit} í næsta kafla.
Sjá má frekari upplýsingar \icref[i]{fig:yfirlit}.
\Icref{fig:yfirlit} sýnir samantekt á gögnum.

\end{document}
```

8 Þakkir

Þakinn byggir á cleveref eftir Toby Cubitt. Hönnun forsetningakerfisins var innblásið af crefthe og xcref.